

LO TEATRO CATALÁ

ANUNCIS
Y RECLAMS
à preus
CONVENCIONALS

PERIODICH SETMANAL INDEPENDENT

DE LITERATURA. ART, NOTICIAS Y ANUNCIS,

Destinat principalment á fomentar lo progrés é interessos del Teatro de Cataunya

Director: **D. Joan Brú Sanclement**

REDACCIÓ
Y ADMINISTRACIÓ
carrer Diputació
125, 2.º, 3.^a

PREUS PER SUSCRIPCIÓ

En Barcelona. . . 1.⁰⁰ pesseta trimestre.
Fora. 1.⁵⁰ » »
Artistes estrangers, 25 pessetas l' any.

ULTRAMAR

{ Semestre. 7 pessetas
{ Un any. . 12 »

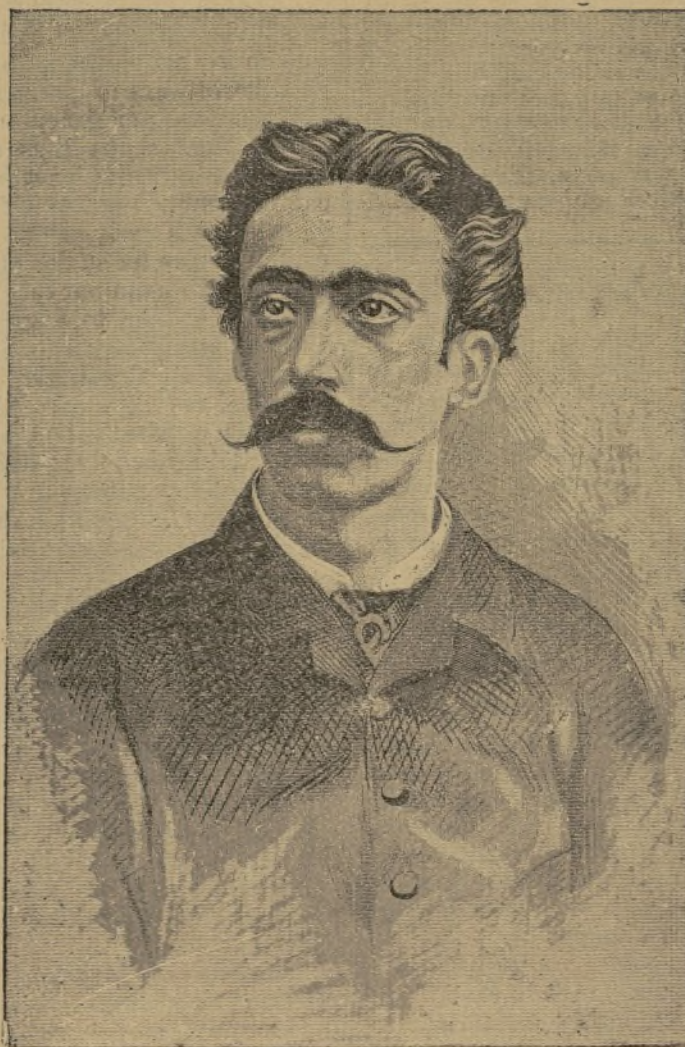
PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent. . . 10 céntims
Id. atassat. . . 15 »

NOSTRE GRABAT

Es lo retrato d' un catalá que 's dedica fa alguns anys ab profit á la carrera del teatro, desempeñant la part de baix en moltes compayias d' opera italiana qu' hem tingut á Barcelona, un cop arribada la afició als espectacles lirichs al alcans de todas las classes.

¿Qui no recorda á Narcis Serra? Basta mirar lo grabat d' aquesta plana per reconéixer en ell al jove que va comensar ab brillantés sos treballs lirichs en lo Bon Retiro, ahont se va presentar ab la part de *Baldasare* de *La favorita*, posant de relleu una bonica y ben timbrada veu que ab un continuat estudi y práctica, havian de proporcionarli envejable gloria y bonas contractas.

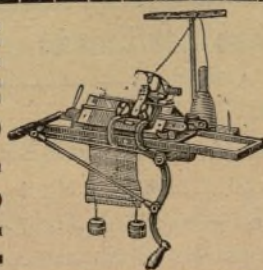
D. Narcis Serra

Efectivament ha estat aixís, ja que Narcis Serra, desde son debut ha tingut sobradas ocasions de rébrer aplausos en principals teatros d' Espanya, cantant sempre ab éxit óperas de tanta importancia com *Faust*, *Ugonotti*, *Ebrea*, *Roberto*, *Sonambula* etc., en totes las quals ha lograt conquistarse un nom que 'l posa á bona altura y que l' honra com á un dels mes aventatjats artistes catalans.

En mitj de sos triunfos, Serra no olvida may la seva patria; puig quant li sobra una temporada, per curta que sia, se 'n vé á passarla á Barcelona, qu' es la ciutat que 'l va alentar pera prosseguir la carrera á que 's dedica, ó á La Bisbal qu' es la vila que 'l conta entre 'l número de sos fills.

P. DE R.

VICTORIA

¡VICTORIA!

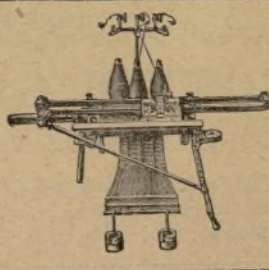
Es la máquina mes perfeccionada y la que proporciona la millor manera de guanyarse la vida á casa.

S' hi fan mitjas, calcetins, camisetas, y demás géneros de punt. Preus reduhits y ensenyansa gratis.

Pera tota classe de datos, dirijirse al operari constructor

N. AGUSTI MANYOSA

Archs de Junqueras, 4, 1.er

CONCORDIA

ADMINISTRACIÓ Y CONTADURÍA

Pera comoditat de las personas que fins ara, al dirigirnos correspondencia interior, la enviaban á la Administració, tenim establert bussó en lo carrer de l' Unió, número 2, com diguérem l' altre dia.

En ell poden depositar nostres favoreixedors las comunicacions que 'ls convinga, ja contingan treballs de col·laboració, solucions, reclamacions, avisos de subscripció, etc., etc., en la seguretat de que serán recullidas tots los dias.

Mentres disposem lo publicar la llista dels corresponsals administratius de fora, tenim ja avuy la satisfacció de dir que en S. Andreu de Palomar queda establerta una sucursal de venta de LO TEATRO CATALÁ, en la Rel·lotgeria Andresense (carrer Major, 38), ahont pot també dirigir-se tota classe de correspondencia y deixarli nota de subscripcions.

La nova marxa administrativa qu' ha de seguir nostre setmanari, fa precisa la liquidació fins avuy. Per aquest motiu preguem als senyors subscriptors y corresponsals que 's trobin en descubert del trimestre ó de números venuts, que se serveixin enviar á la major brevetat l' import corresponent; en la inteligencia de que desde primer de Janer no s' enviará 'l periódich als que no estigan corrents de pago hasta fi de Novembre prop-passat.

Notas catalanistas

Hem suspés durant algunas setmanas la continuació d' aquesta série d' articles respecte á la Unió catalanista, ab lo fi d' esperar lo puguer parlar á nostres constants llegidors del modo com s' hauria acabat de solidar la nova Institució, qual cosa ha de resultar de la Assamblea que debía reunir-se en Manresa lo prop-passat Novembre y quina convocatòria ha sigut de nou aplassada pera indefinit terme. Lo intern de la Unió se véu que es un *desunit* tremendo y que degut á que ni de dos en dos poden avenir-se, no arribarem á véurer fruits del esmentat arbre.

Sempre que los iniciadors d' una idea se deixan guiar per mesquinas preocupacions y odiosos personalismes, obtenen los resultats que van obtenint los directores de lo que volgueren fòs punt fort d' apoyo del regionalisme catalá. Comensá prescindint-se del Centre Catalá y d' algun' altra societat, per acort esprés, igualment que de varias revistas y periódichs prou coneguts com á catalanistas; y esta manera de procedir, una vegada sabuda, ha sigut un poderós factor que ha contribuït á fer caurer lo castell de cartas que ab tant poch d' enginy vá fabricarse. Y com quant un pensament s' esguerra, resulta que se pitjora lo que pretenia millorarse, del

esguerro de la *Unió catalanista* n' ha sortit un desgavell que may hi havia hagut en nostre camp. En efecte: avants de escriure la projectada *Constitució*, tots los catalanistas posseïan un sol programa, com ho proban las moltas cartas de incorporacions que sabem ha rebut lo Centre Catalá de Barcelona; pero luego, efecte tal vegada dels detalls ineludibles que en la *Constitució* han de constar, han esdevingut divisions tan marcadas com las iniciadas per los periódichs «La Veu de Montserrat» y «La Veu de Catalunya» per un costat y «La Espanya Regional» per un altre.

Heus aquí com tot volguent jugar ab foch, s' han cremat los dits, y guiats únicament per la idea de eliminar al Centre Catalá, han partit pe'l mitj sas propias hosts. De resultas de haver donat aquest mal pas ¿com queda lo regionalisme en Catalunya? En molt pitjor estat del en que 's trobaba quant solament existian las diferencias entre La Lliga y lo Centre Catalá.

Avants, mes ó menos clarament, las societats totas, inclosa La Lliga, professaban principis que en lo Centre Catalá havian après y lo criteri de llibertat era lo que informaba lo credo catalanista. Ara, per gracia de lo que pretingué ser *Unió*, quedan las filas catalanistas divididas, mostrantse d' una part lo Centre fundador del catalanisme, mantenint incólume sa bandera de llibertats regionals ab la mateixa puresa de principis que ha sustentat sempre y en la que dú escrit lo lema por tots los regionalistas repetit (pero no per tots igualment interpretat) de «Catalunya y Avant!» Sostenen lo bando nou, lo nascut á propòsit de la nonnata reunió de Manresa, las publicacions que ans hem citat, las quals, agafant la part pe'l tot, enlairan la bandera restringida del regionalisme baix lo régimen monárquich y católich. Y lo tercer bando, sostingut per «La Renaixensa», sosté la bandera de las divagacions ab la qual se crean á tot hora, mes adversaris que amichs. Y es que considerantse hereus del renaixement literari catalá, no entenen res del moviment polítich; pero al mateix temps los sab greu que sia dirigit per altres homes que per ells mateixos, encara que aixó fassi ferlos papers tant poch airosos com lo darrerament sostingut per son *leader* don Angel Guimerá á Madrid ab motiu de son triuñf literari. A ser de veras lo Sr. Guimerá l' home que preten ser; aixó es, la primera figura polítich-literaria de nostra pátria, d' altre modo s' hauria conduhit á la vista dels durs atachs que al regionalisme s' han donat, tot y aplaudint son *Mar y cielo*.

La talla dels homes se prova precisament en ocasions com la que á n' ell se ha presentat darrerament y no ha sabut aprofitar.

Pero ab tot y aixó, si hi hagués de debó patriotisme, tal vegada lo mateix mal que la-

ARXIU LIRICH-DRAMÀTICH
DE

BONNIN GERMANS

COPISTERIA DE VERS Y MÚSICA

Se serveix per tot Espanya á preus baratos

Carrer de Vidre, 2, quart, Barceona.

Despatx cada dia, fins á las 10 del vespre.

Polvos de jabon perfumado

PARA AFEITAR

FÁBRICA

DE RAMON PUIG Y HUMBERT

Calle del Sauco, n.º 1. CANET DE MAR

Paquetes de peso 400 gramos á 1 peseta cada uno, y al por mayor, 25 por ciento de bonificación

mentem sigués font de nova vida, si escarmen-
tats los ilusos per los passos donats en fals, gi-
ressin los ulls envers lo verdader far del regio-
nalisme.

J. BRÚ.

Gelosía.

Ab un llibre á las mans que baix llegia
la vaig véurer un jorn, com sempre hermosa:
ni al temple may la he vist tant fervorosa
quant al peu del altar prega á Maria.
Tal llibre va inspirarme gelosia
al veure ab la atenció que 'l fullejaba,
y ensemps la contemplaba
com giraba los fulls, jo mon cor creya
qu' obria, mentrestant llegir la veyá.

Mes seguia llegint ab gran follia:
jo ab goig la contemplaba y ab deliri:
deis celos vaig sentir lo cruel martiri
divagant en un cel de fantasia,
quant, de cop, en lo llibre que llegia
una llágrima cau de los ulls d' ella,
com sobre la rosella
la gota de rosada cristallina
presa al cálzer com perla en la petxina.

Y fixo son esguart plé de tristesa
sobre 'l llibre ditxós tenia encara,
quant, de cop, delirant, per sort avara
li agafo de las mans ab greu llestesa
y 'm trovo ¡Dèu sagrat! per més sorpresa
ab uns versos que jo vaig regalarli
quant amor vaig jurarli.
—¡Oh, poder de mos cants! —vaig exclamarne;
heu fet lo qu' 'l meu cor may va lograrne.

IGNACI IGLESIAS.

REVISTA TEATRAL

LICEO.—L' Ebea, Lohengrin.

Lo tenor Sr. Giannini estava encarregat de desem-
penyar lo paper d' Eleazar en la ópera de Haléxy,
y, la vritat, no va respóndrer á lo que d' ell, segons
noticias, s' esperaba. La maestría ab que sab salvar
las notas agudas, relliscant y deslligantse com una
serp per entre los embrollats passatjes de la *parti-
cella*, no pogueren tréurer la mala impressió que
causá aquella mitja veu apagada y sense color, de
timbre rovellat per lo pés dels anys y aquella difi-
cultat d' emisió en los aguts que surtan de sa gola
estridents y forsats. Afegim á tot aixó una petita
malaltia que i' aqueixaba, y trovarem la raho
del desagrado ab que va ser rebut pe'l públich en
las dos primeras representacions que d' aquesta
ópera van donarse.

En la tercera va substituhirlo lo tenor Sr. Lig-
nani que obtingué un éxit, degut en part, ja á lo

ample que hi va entrar per la desgracia del seu an-
tecessor, ja també á haver dit sa part molt discreta-
ment y á voltas ab verdadera maestría. Si analisá-
bau escrupulosament se manera de cantar, potser
trobariam exagerat l' éxit que va alcansar; pero
debem perdonarli certs petits defectes, ja que 'ns
va fer sentir una *Ebea* discretíssima. Fou molt
aplaudit al final del primer acte y, sobre tot, al
terminar l' *andante* del tercer *Rachel* *allor qu' Iddio*,
que diu ab molt sentiment sino hi afegís una
fermata pera lluhir quatre aguts y que resulta de
mal gust, Van suprimir la *cavalleta* que segueix al
andante ¿*Quare causa?*

La Sra. Arkel va desempenyar lo paper de pro-
tagonista d' una manera acabada y magistral, me-
reixent los mes entusiastas aplausos de la majoria
del públich que la vejé tota la nit identificada ab lo
personatge, fent gala de sa preciosa veu é inmillor-
able escola. En l' últim acte, al conduhirla al su-
plici, fa esferahir de debó per los detalls realistas ab
que broda son paper en aquells moments. Y á pro-
pósit de certas demostracions injustas que se li van
fer, tenim entés que en lo 5.ª pis del Liceo hi ha
determinadas personalitats que s' han fusionat pera
fer l' ofici de reventadors, ab protestas ruidosas y
que desdiuhen de la proverbial cultura de nostre
públich. Si aixó no fós demanar pomas á una pe-
rera, suplicariam al celebrat pianista que, segons
se diu, pren part mes activa en aquesta série d' es-
pectacles, qu' ho deixés correr per lo seu bon nom,
puig lo públich sensat, entre 'l qual li conto á n' ell,
té sobrats medis mes socials y mes cults pera
mostrar son desagrado, que 'ls insults y crits ex-
temporanis que converteixen un temple del art en
una plassa de toros. Som los primers en lamentar
qu' es porti á ningú del públich al Govern civil
com va passar dimars passat per haver protestat
mes ó menos ruidosament en lo primer acte de *Lo-
hengrin*, y creyem qu' aquets medis coercitius, ade-
més de ser ilegals, no conduheixen mes qu' á exci-
tar á la massa del públich que veu d' aquest modo
coartat son dret y sa llibertat. Aquell que falta al
respecte que 's den al públich, ja queda prou cas-
tigat ab la indiferencia de tothom.

Y seguim ab la ópera. Va debutar aquesta tem-
porada ab lo paper de Cardenal, nostre paísá lo baix
Sr. Merolés. Es l' artista de sempre, simpálich, just,
y desempenyant á conciencia la seva part sense
exageracions ni rebuscaments. Del temps que no l'
haviam sentit, nos ha semblat que la seva veu ha
guanyat molt en las notas graves y emiteix la mit-
ja veu ab un gust y una ductilitat que li envejerian
molts tenors dels qu' ara corren. Va ser aplaudit
en l' *andante* de surtida y en lo duo ab lo tenor en
lo tercer acte.

Los demás papers no mes que passadors: los co-
ros y la orquesta molt millor qu' altrás vegadas,
per lo qual lo mestre Goula mereix un aplauso
que iseria mes grat tributarlo 'ns sino tinguessin
que parlar del *Lohengrin*.

Lo dimecres van *executarlo*. ¡R. I. P! No recordem
haver sentit may tal desgabell. Qu' era 'l *Lohen-
grin*, si no 'ns ho arriba á dir lo Sr. Grani al final
del *raconto*. ningú ho hauria conegut... Per 'xó ho
va dir cridant tant, y dihent qu' era fill del *senyor
Parsifal*... No sé com son pare lo va deixar surtir.
A excepció de la Srta. Bonaplata, que si bé no va

PELUQUERÍA ARTÍSTICA

Saló per' afeitar, tallar y rissar lo cabell,

DE

LLUIS ANGLADA

GRAN ASSORTIT DE PERRUCAS

y tota classe de postissos per' artistas de teatro

Boters, 8, entressuelo

CONSTRUCCIÓN DE TEATROS

SERVEY COMPLERT Y BO

pera guardarropias

Per informes y detalls, dirijirse al fuster dolcarrer d' Estruch, 11,

BARCELONA

realsar la part d' Elsa, la va cantá sense protestas, tot lo demés va anar com Dèu va volguer.

L' orquesta, ab un *negligé* que feya fredat. Los cors cada hu pe 'l seu cantó, y 'l públich... fastidiat, y ab rahó.

Sr. Goula *¿Quousque tandem?.....*—BEN.

NOTA.—La revista del número anterior deya que la senyora Bonaplata té ven poch *extensa*, y debia dir poch *intensa*.

ENTREACTES

Escenas

I

Hi ha una bonica torre situada en la pendent meridional de una montanya que banyan las brisas marítimes. Son las vuyt del matí y la naturalesa 's presenta ab tots los atractius de un dia primaveral. Al redós de la sombra que projectan un grupo de sálzers, aubas y acacias, están situats quatre cavallers ó senyors, com actualment s' acostuma á dir, elegantment vestits. A curta distancia se n' hi veuhen dos mes, no menos elegants, colocats devant per devant á dos passos l' un del altre, espasa en mà y en guardia.

A una senyal d' un dels senyors que están á la sombra, los dos contendents encreuhen las espasas y comensan la lluyta ab totes las reglas del art. Allí 's veuhen passos, quites y estocadas, ¡zis... zas!, dringa l' acer y cada vegada s' acometen mes febro-senchs los dos adversaris, fins que, per fi, un d' ells, Emili, fá penetrar la punta de sa espasa entre la tercera y quarta costella esquerra de son adversari Paco. Aquest retrocedeix dos passos tambalejant y cau, surtintli del pit la sang á glopadas, y ab un ronch y llarch suspir acaba la vida. Los espectadors obligats d' aquesta escena juntament ab l' assesi, que tal pot anomenarse, voltejaren lo cadavre exclamant:—Béha complert; mes no ha pogut contrarestar la destresa de Emili. Y fins dos d' ells felicitaren á n' aquest. Després anyadiren:—Ha terminat nostra missió.—Y dirigintse tots á la porta d' entrada de la finca, ahont esperaban dos cotxes, hi pujaren, y donaren riendas als caballs, perdentse de vista al poch moments.

Mentrestant, los aucellets ab sos cants alegres y las flors embaumant l' atmósfera, contrastaban bellament ab lo trágich quadro que acababa de tenir lloch.

¿Quins fóren los móvils del mateix?—Paco era advocat, Emili tinent d' artilleria; abdos procedian de familia distingida y rica, y fins havian concorregut junts á las aulas d' un mateix establiment de ensenyansa. Paco figuraba en la plana major d' un partit polítich.—no importa quin—y un dia, ab la sana intenció de defensar á son Jefe, atacá al general Bombardón, que en aquella ocasió estaba en boga, ó millor dit, era 'l General de moda, amich y molt afecte de Emili que surtí en son apoyo. Pre-nent peu d' aixó, s' engolfaren en una odiosa polémica que l' un sostenia desde las columnas de «La Razón» y l' altre desde las de «La Justicia», fins que

descendiren al terreno personal, que es ahont arriban aquestas polémicas la major part de vegadas; y ja en aquest terreno, se tragueren los drapets al sol, com sól dirse vulgarment, arribant á calificar l' un á l' altre poch menos que de cobart y aquest al anterior de farsant y mentider. En resum: se cambiaren las targetas, nombraren padrins y quedá convingut entre 'ls dos un *lance de honor*, quin resultat es lo qu' hem vist, puig que de rés serví l' ample camp que pera dirimir sas qüestions los deixá *La Rahó* y *La Justicia*.

Eran, com hem dit, dos joves de familia distingida; havian fet la carrera ab lluhiment, y en quant á sa educació, res deixava que desitjar. Sabian dos ó tres idiomas á mes del propi, possehian coneixements en música, en arts y en literatura com pogués tenir l' aficionat mes entès, y pera completar aquella, fits havian après de montar á caball, lo tiro de pistola y 'l maneig de la espasa.

II

En un carrer extrem d' una populosa ciutat está situada una grandiosa fábrica de filaturas, en quinas extensas quadras afanyan bellugadissos llurtasca centenars d' obrers. La celistia de la nit invadeix l' espay. En la fábrica s' encenen los gasos, quins raigs lluminosos surten per tres llargas rengleras de finestras enreixadas, semblant innumerables ulls que provocatius miran al que á certa distancia se las contempla. La potentia veu de un relloj de un proper edifici públich, deixa sentir vuyt horas. Sóna una campana, lo continuo soroll del volant y trasmisors va callant paulatinament, y comensan á surtir homes y donas á grupos, cantant los uns, cridantse 'ls altres, parlant tots alegres y satisfets d' haver cumplert ab un deber dels més essencials del home: lo de produhir. Mes entre 'ls últims de surtir, se veuhen dos que ab caminar seguit se dirigeixen cap á un passeig de las aforas, en aquella hora quasi solitari: eran en Badó y en Ramón. Aquest, dirigintse á n' en Badó, li diu:—Ja hi som.—Donchs preparat.—contesta en Badó.

Y en aquell moment los dos á l' hora, ab lo puny clós, comensan á descarregar-se mútuament cops al pit, cara y coll, ab una rapidés comparable ab la del volant de la máquina de la fábrica ahont treballaban, fins que lo puny nervut de Ramón pegá sobre 'l cap de Badó deixantlo esmortuít.

Després se 'n aná, no sens emportársen algún verdanch procedent de la brega en que acababa de tenirhi part activa.

En aquell moment se presentaren al lloch de la escena dos companys d' en Badó y d' en Ramón que havian sentit com se disputaban y 'ls quals desde la surtida de la fábrica los venian atisbant desde un tros lluny y seguian tots los incidents de la lluyta.

Ajudaren á alsar á Ramón, que prompte s' aixebí, y li prodigaren ajuda; mes las lesions que havia rebut eran tant leves, que ni tant sols necessitá una sola visita del metje.

¿Quins fóren los motius de la baralla?

Se tractaba d'organisar una huelga. En Ramón, xicot generós á tot serho, no volia desairar á sos companys y feya tanta propaganda com podia perque aquella fós total; pero en Badó, que feya temps tenia feyna seguida en la mateixa fábrica, per més

Carme, 33

Máquinas de cursir, máquinas de fer mitja

SANTASUSANA

PREUS SENS COMPETENCIA

Taller pera adobar tota classe de máquinas — Se ven á plassos y al comptat

Carrer del Carme, 33.—BARCELONA

Aparatos para pendre duxas.

Carme, 33

que comprenia la conveniència de la millora social del obrer, estimaba massa á la canalla y á la dona per subjectarse á las penosas é immediatas conseqüències que de la huelga preveya. Los dos tenian los telers per costat y aprofitaban las ocasions pera parlar de lo mateix. En Ramón tretze son tretze; en Badó no volia accedir, fins al extrem de que, enredantse de paraulas, va sentirse;—Ets gallina,—Y tú un calsas, contestá.—Al plegar t' ho explicaré.—Quant vulguis y allí ahont vulguis.

Arribá l' hora de plegar y desde aquesta ja havem vist lo que passá.

Los antecedents dels dos ja pot suposarse quins serian. Honrats ciutadans, lo treball y la familia absorbian tota llur existencia. En Badó entrá de molt petit de pinxo de teler á una fàbrica, per lo que apenas havia tingut temps d' anar á estudi; als vint anys va caurer quinto y feu al Nort la guerra carlista, passada la qual torná á son treball, donchs la vida de quartel en temps de pau no s' avenia ab son caràcter. En Ramón sentia inclinació per l' estudi; mes la miseria que estaban passant los seus pares los obligá á portarlo aviat á la fàbrica. No obstant, ell s' esforcava pera anar á estudi de nits y conseguir tenir una regular instrucció. La sort lo portá de soldat á Cuba y aixís que alcanzá la llicencia se 'n torna á treballar altre cop, aficionantse cada vegada més á la idea de la emancipació de la classe obrera, per quin entusiasme sostingué la batalla de que están enterats nostres lectors.

Després de fernos càrrech de las dos escenas anteriors, se 'ns ha suggerit la següent pregunta:

—¿Quins resultan ser ménos civilisats, los personatjes de la primera ó 'ls de la segona?

J. BARCÓN OLESA

REPERTORI SELECTE

¡Son ells...!!

DESEMBARCH DELS ALMOGAVERS EN ORIENT

I.

Del mar Vermell allà en Orient la lluna entre núvols de foch sortia un jorn; inflant las onas inundava realmes, cobrint de dol los temples del Senyor. Fins la Grecia, perduda la esperansa, mirava al turch matantme sos recorts; al astre del Islám brillar fatidich, y transmontar del Gólgota lo sol. Filla ingrata, los brassos de la mare, que se mirava en ella, deixá un jorn: mes ¡ay! á Roma en los perills tornava. de genolls implorantne lo perdó.

La mar borra sas platjas, los regnes llurs fronters; trasplanta en munts la arena lo Símoun cremant: poch duran dels cometes las roijas caballeras, llú la veritat sola, per tota eternitat.

Prop de la platja, hont Tiro repartia sas púrpuras als reys, y dalt de un mont, los habitants de la comarca alsavan en un temple pregarias al Senyor. Dret á son trono la oració volava com los perfums de las primeras flors. Ell sa mirada, en lo infinit perduda gira... y retruny de una campana 'l só. Al véurer las riberas aclaridas pél llam, en nit de tempestat y trons, lo mariner no gosa com gosaren de aquella gent á tal senyal los cors. Com inspirats fora del temple surten —¡Son ells! ¡Los Catalans!—exclaman tots, al mirar marbrejarse las onadas ab las surants carenas de Aragón. —¡Respira, patria, que, si s' ennuvola, no se enfosquí jamay lo cel dels bons!—

II

Y com un vol d' orenetas, vehent llurs munts allà d' allà van corrent á la ribera á abraçar als Catalans. Ab llurs fills quedan las mares per mostrársels desde dalt; que pels cors es la alegria com la pluja per los camps, qu' aixeca las débils herbas en despit de l' uracá. Fins las ayguas com esclavas los vaixells van á besar. Y los ayres que gronxaren dels vencedors los plomalls, empenyent las tallants proas, llauradoras de aquells mars, que del inspirat Homero portaren los dolsos cants, se disputan nostras Barras jugueners acariciar, en tant que 'l ¡desperta ferro! lo ressó vá propagant, y tornan lo crit las rocas ab só més ronc y ofegat.

III.

¡Ja los tenim en terra! ¡las marcas de llurs passos respectarán las onas, los urácans, lo temps! ¡Lloch! ¡Lloch als qui guanyaren ab llurs robustos realmes per llur patria y ceptres per llur rey! ¡brassos Ja pels perills glateixan, ja anyoran las batallas: parle llur pell colrada, llur cós plé de senyals. A vert passa lo bronze, á negras las murallas, y se rovella 'l ferro als ayres exposat. Las fletxas en la esquena, destrals en la cintura, al bras esquer l' adarga, y ab lo tallant contell, al enemich se tiran, sens dur altra armadura, que un mal vestit de cuyro y abonyegat capell. Llurs donas, com ells bravas, segueixen llurs petja y als crits de la embestida alletan á llurs fills; ¡das, lo foch y valor beuhen en estas mamelladas, y encara noys, l' exércit dels pares van seguint. Restos d' aquellas ordas, que 'l glas abandonaren, com á una monarca adoran al que los dú al combat. Nascuts en mitx las selvas, jamay los subjugaren; que noys ja 'ls adormian ab cants de llibertat.

AVIS

Desde disapte últim, la redacció y administració de LO TEATRO CATALA quedan instaladas en lo carrer de la Diputació, 125, 2.º pís 3.ª porta.

Roger en las batallas despierta son coratje:
mes terras ja 'l coneixen, que Montserrat pichs té,
son elm es la bandera que al perillós paratge
los guia, y la Victoria camina al devant séu.
¡Guaytaulo! Já pren terra: já bratlan sas miradas
¿Qué cerca? ¿qué l' enuja? ¿Hont son los enemichs?
¡Mal hajan estas onas y dolsas marinadas,
que ni una vela esqueixan, ni 'ns mostran ue peril?—

IV.

¿Serrahins cercas? Per allí venen,
—á Roger diuhen tots los peons;—
per la montanya cobarts s' extenen;
—¿Qué poden penyas ab valents cors?
¿Y qui á sa casa se n' tornaria
sens en llurs venas l' arma esmussar?
¡A ells! ¡San Jordi! ¡Santa Maria!
¡Desperta ferro! ¡Firam! ¡Firam!

No tenim tendas: pus á guanyarlas:
la má á la azcona y allí minyons;
mostrémnos dignes al etjegarlas
d' eterna gloria en eixos llochs.
Per las esposas gel lo cor sia,
que ja nos cridan los atabals,
¡A ells! ¡San Jordi! ¡Santa Maria!
¡Desperta ferro! ¡Firam! ¡Firam!

Est camp de gloria nostra vinguda
transforme en círcol de gladiadors:
llur sanch ne sia nostra beguda,
llurs xafats cascots, fassen de gots.
En nostras armas Grecia confia:
torném al poble sa llibertat.
¡A ells! ¡San Jordi! ¡Santa Maria!
¡Desperta ferro! ¡Firam! ¡Firam!

Fills, patria, donas plens de riquesa
sempre 'ns rebéren y vencedors:
esta es la empresa de las empresas;
vos durem armas, sedas, pendons.
¡Deu nos ajuda! marquem est dia
en llurs rengleras lo pas del llam.
¡A ells! ¡San Jordi! ¡Santa Maria!
¡Desperta ferro! ¡Firam! Firam!

(DE D. DAMÁS CALVET.)

(Premiada en la Englantina en los Jochs florals de 1859).

REPERTORI DE FORA

S. Andreu de Palomar, 3 Decembre.

Aquestos dias han estat de molta ocupació per los que debem fer ressenya dels espectacles públichs y no hauria pas pogut surtirne en bé si degues parlar de tots los que s' han celebrat ab motiu de la festa major que avuy acaba.

Gracias, donchs, á la companyia del amic Ximeno que li donará compte de las reunions teatrals de nostras cassinos, diré jo lo referint al teatro públich, quina empresa 's fa cada dia mes digna de véurer recompensats los seus esforços.

Diiumenge passat va fer sa primera surtida lo

Sr. Panadés ab lo drama *El hombre de las figura de cera*, interessant obra que va ser molt ben rebuda y ben presentada, especialment en los actes d'escena partida y de las ruinas.

La execució pot calificarse de bona en conjunt, y particularment puch dir que 'ls senyors Panadés, Rousset y Cazorla van interpretar molt be ses respectius papers.

Las funcions disposats ab carácter extraordinari pera 'ls vespres de dilluns y dimars van ser molt concorregudas. En el puño de la espada va tenir un regular desempenyo, sobresurtint á mes del galan Sr. Panadés, la Srta. Periu, lo Sr. Perelló que digué ab seguritat, enteresa y vigor dramátich la part de Nuño, y 'l Sr. Cazorla que estigué digne en lo don Rodrigo, encara que una mica fret.

Lo Sr. García no pogué lluhir del tot son talent artístich perque 's trobaba visiblement malalt; pero ab sos esforços no va pas deixar decaurer cap escena de las que té lo personatje Albornoz.

Aquesta obra estaba poch ensajada, deixantho compèndrer aixís la vacilació en algunas escenas. fins al punt de que en lo segón acte va pararse la representació un moment per havérsen anat, equivocantse, una de las damas.

Molt va fer riurer la pessa *A só de tabalo...* en la qual lo Sr. Perelló presenta ab molta gracia un tipo d' ataconador, y que va ser ben desenpenyada també pe 'ls senyors Cazorla y Rodriguez, esforçantse en secundarlo las demés pars de la companyia.

Lo ball *Una festa en el puerto* va entusiasmar, y felicitem á la empresa per haver presentat una companyia ab bonas bailarinas y ab una primera com la Sra. Michelucci, que val molt, no menos que la Srta. Peña y la que va desempenya 'l ball espanyol, de qui no sabem lo nom.

Va contribuir al éxit del ball la orquesta barcelonesa del Sr. Zubielqui.

La representació de *Flor de un dia* y *Espinas de una flor*, va dur lluhida concurrencia 'l dimars, atreta també per l' anunci de la presentació de Mlle. Dicka ab sos treballs de bruixeria y màgia que son verdaderament notables y sorprendents.

No haviam vist fins ara res tan ben fet en aquest género com lo que presenta la simpática y graciosa artista francesa.

No vull omplir quartillas detallantho, ja que mos llegidors l' haurán vist en Barcelona; pero dech dir que la desaparició de la nena dins del barril, lo collir globos en el gabinete negro, lo concert del ninot campanólogo, lo ball de la calavera y la desaparició de la propia Dicka, son cosas de efecte admirable y que van deixar sorpresos y entusiasmatos á tots los espectadors que van tributar á la jove artista una de las mes grans ovacions que s' han presenciat en nostre teatro y que van ser digne coronament del espectacle.—Y

REUNIONS PARTICULARS

CENTRE DE MANYANS.—Assistirem á la funció que aquest important Centre doná dissapte al vespre, quin programa estigué compost de las pessas catalanas *L' amor es cego*, *Teta la gallinaire* y *Sébas al cap*.

LA GRAN EXPOSICIÓN

poema festiu en XXV cants y escrit en varietat de metros per

JOHN MOLAS Y CASAS

Un tomo de 270 planas ilustrat ab 210 dibuixos y grabats de R. MIRÓ FOLGUERA
3.ª edició.—Preu, 5 pessetas.—Se ven en las librerías y en la Administración de la Galería Molas y Casas
Hospital, 12 y 14, 2.º—BARCELONA

La concurrencia, que siguié numerosa, aplaudió y celebrá lo bon desempeñyo, que fou comfiat á la Srta. Virgili, als Srs. Virgili, Ferrer, Farré, Vallenga, Terri y Juvé.

Mereix ferse constar la direcció, per lo acertada, á càrrech de D. Joan Calls.

CIRCUL DE LA ESQUERRA.—Ab regular concurrencia, dissapte al vespre s' doná una extraordinaria funció á benefici de D. Joan B. Esteve.

Se posá en escena *El prólogo de un drama* que tingué bon desempeñyo, recullint molts aplausos lo beneficiat, y 'l Sr. Roig que estigué acertadíssim en son difícil personatge.

Castor y Pólux seguía en lo programa y obtingué bona execució, en la que poguerem aplaudir al Sr. Fornaguera junt ab la Sra. Bolea, Srs. Orero, Clapera y Moret.

Vingué després lo número que ab més ansia era esperat: lo estreno de *Marido interino*, en un acte, lletra del beneficiat y música de N. N. (segons programa), que resultá ser del Sr. Vilalta qui diriji lo sexteto que la executá.

Lo llibre d' aquesta juguina, essent benévols, direm que es poca cosa, puig son laberintich argument no arriba ni tant sols á interessar.

En cambi la música es moguda y alegre, y per lo tant, d' aquella que té 'l dó de la popularitat. Potser degut á aquest motiu, no 's sembla en alguns passatges, que no 'ns era desconeguda; pero, ab tot, felicitem al Sr. Vilalta per sas recomenables qualitats que 'l fan digne de que se li confiés la música de obras catalanas per certs autors que valdria la pena pensessin lo convenient que seria retenir á casa una bona part de la propietat teatral que avuy se 'n va á fora, degut al género que *priva*.

Lo desempeñyo no siguié gaire ajustat. Hi hagué molta inseguritat y en quant á castellanadas... *Dios n' hi dé*. Hem de mencionar als Srs. Sanz y Creus, perquè hi estigueren més acertats.

Los números de música meresquieren, casi tots, los honors de la repetició.

Al final sigueren cridats los autors á escena.

Per lo adelantat de l' hora 'ns retirárem del local sense poguer véurer la última pesa.

LA MODESTA.—Dissapte al vespre tingué lloch lo benefici del estudiós jove D. Agustí Saumell.

Se posá en escena lo popular drama *La aldea de San Lorenzo* baix la acertada direcció del Sr. Buriello, en la que, lo beneficiat obtingué molts aplausos en lo personatge del cabo Simon.

Després de una bona representació de la pesa *Lo ret de la Sila*, hi hagué un ball de Societat, ablo qual terminá l' agradable vetllada.

LOPE DE VEGA.—Diumenge á la tarde tingué lloch lo benefici del apuntador D. Vicens Castillo, posantse en escena *Un drama nuevo, Mala nit y Vivir para ver*.

Se obsequiá á la concurrencia, que siguié numerosa, ab un escullit ball de Societat.

LA CASA PAYRAL.—Notablement impresionats quedárem de la visita que férem á la Societat que porta aquest titol.

Ne teniam algunas noticias; mes, en vritat, no

créyam trobarnos ab lo que pot dírsen un preciós *museo* de costums foranas.

Dihent que 'l titol «La Casa payral» es apropiadíssim, lo lector se posará al corrent de lo de que 's tracta.

Del moment que 'l visitant passa la porta-cancell l' hi sembla que per art d' encantament s' ha trasladat á una de las típicas *masias* de nostra terra.

No pot demanarse cosa mes justa. No se sab que admirar, entre tants apropiats detalls pera quina ressenya necessitariam espay de que no disposem; y es de advertir que falta molt pera acabar lo projecte, en lo qual s' hi treballa activament com pot jntjarse ab lo molt que s' ha fet en uns dos mesos que va comensarse.

Lo que ja hi ha ara fet dona l' aspecte de una d' aquestas grans *Masias*: no hi falta res; té totas las dependencias, desde la cuyna,—admirable y característica nota,—fins á bonas y espayosas salas en las que pot apreciarse qu'els *avis* podían gastarlos.

«La Casa peyral» comta ab 31 *fills*—socis—(no n' admet mes); eligeix un *hereu*—president—per rigurós torn, y fins hi ha los corresponents *masovers*—conserjes.

Tots ells son los que portan á terme la realisació dels treballs, lo qu' es prou pera demostrar que aquestos *fills* son una pléyade de artistas.

Mes endevant s' hi donarán representacions teatrals, puig está en projecte la construcció de un típic escenari.

L' objecte de aquesta Societat no es altre que proporcionar expansió y tranquilitat, á una colla de companys, que s' aplegan baix una manifestació artística, de bon gust y avens, ja que sense móurens de Barcelona nos proporcionan ab facilitat trasládarnos á una bellísima Casa Payral.

CLARÍS.—Diumenge per la tarde se representá la comedia en un acte *Vivir para ver* baix la direcció de D. Santiago Bobé, secuntantlo ab aplauso la Srta. Zamorano y los Srs. Bobé y March.

Sigué també aplaudida la representació del dialech *Como el pez en el agua* á càrrech de la Srta. Castelló y del Sr. Bobé.

Demá diumenge tindrà lloch lo anunciat ball extraordinari ab orquesta: aquesta será composta de 15 profesors baix la direcció del Sr. Zubielqui.

ALMOGAVAR.—Ab un plé que no hi cabia ningú mes, doná aquesta distingida Societat una gran funció diumenge al vespre.

Obtingué un desempeñyo ajustadíssim la sarsueleta *Los embusteros*, com igualment la que dú per titol *Los zangolotinos*, en la que hi dessempeñayen molt y molt los dos colegials la senyoreta Jazque y lo Sr. Martí.

Hi prengué part en aquesta funció, la Societat Coral «Catalana» cantant ab aplauso diferentas pesas de son selecte repertori.

Terminá la festa ab un lluhit ball de Societat.

LA SARDANA.—La funció catalana que aquesta Societat posá en escena diumenye al vespre, obtingué un desempeñyo ajustadíssim.

En *La malvasia de Sitjes* la Srta. T. Varela estigué felicíssima en lo paper de Panet, secundant ab acert las Sras. Cases y Varela junt ab los senyors Costa, Reda y Gispert.

CÁPSULS MORRUOL TÓNICH RECONSTITUYENTS

DEL DOCTOR PARELLADA

compostas de Morruhol (principi actiu del oli de fetje de bacallá)

PEPTONAT DE FERRO é HIPOFOSFITOS DE CALS Y SOSA

La gran popularitat que en poch temps han lograt las Cápsulas del Dr. Parellada y l' ús constant que 'n fan los metjes, son lo millor testimoni d' aquest remey eficaç y conegut ja en tot Espanya.

LAS CÁPSULAS TÓNICH RECONSTITUYENTS

s' administran ab éxit en las clinicas de la Casa de Misericordia, Casa de Caritat y en los hospitals de Santa Creu y del Sagrat Cor, ahont han substituit ab ventatja al oli de bacallá, de tant difícil y repugnante administració.

Preu de la capsula de 40 cápsulas, pessetas 2'50. Venta al engrós, farmacia d' Escibá (Fernando VII): á la menuda, en totas las farmacias

